

Til lovforslag nr. 96. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 8. december 1985

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, som denne har besvaret skriftligt og i samråd. Nogle af disse besvarelser er optrykt i et bilag til denne betænkning.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlige henvendelser fra:

Automobil-Importørernes Sammenslutning
og
Oliebranchens Fællesrepræsentation.

Ministeren for skatter og afgifter har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *flertal inden for flertallet* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) har særligt bemærket ministerens svar på udvalgets spørgsmål 32 og 33, der optrykkes som bilag til betænkningen.

Et *mindretal inden for flertallet* (det radikale venstres medlem af udvalget) bemærker i tilslutning hertil, at der ikke må være tale om tilfældige udsving.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men kan dog stemme for de stillede ændringsforslag.

Mindretallet er tilhænger af, at der i en situation med faldende energipriser målt i danske kroner sker en forhøjelse af energifgifterne således, at tilskyndelsen til at foretage energibesparende investeringer fastholdes, men de forslag, regeringen har fremsat om forhøjelse af energifgifterne, mere end modsvare det konstaterede fald i forbrugerpriserne, således at nettoresultatet bliver en stigning i energipriserne, selv i forhold til marts/april måned 1985, hvor dollarkursen var højest.

Faktisk er forbrugerprisen på fjernvarme og elektricitet steget siden marts måned i år, mens gasprisen har været uændret. Det er således kun benzinprisen og prisen på flydende brændsel, der er faldet med henholdsvis 6 pct. og 10 pct.

Dette skal sammenholdes med de foreslåede afgiftsstigninger på 6,3 pct. af forbrugerprisen på fjernvarme baseret på kul, 8,3 pct. på fjernvarme baseret på olie, 6,3 pct. på elektricitet, 3,4 pct. på autogas, 15,1 pct. på benzin og 8,5 pct. på flydende brændsel (fyrringsgasolie).

Forslagene har således et andet formål, nemlig at begrænse forbruget generelt.

Det understreges også af, at forslagene indgår som en del af et samlet regeringsindgreb.

Mindretallet er enig i, at der er behov for en begrænsning af forbruget, men finder, at regeringsindgrebet mangler en rimelig social balance.

For så vidt angår forslagene om forhøjelse af energifgifterne kommer dette til udtryk i, at regeringen ikke har fremsat forslag om sociale kompensationer, således som den so-

cialdemokratiske regering gjorde ved forhøjelsen af energifgifterne i 1982.

Regeringen har ikke ønsket at give tilsagn om at henstille til ligningsrådet, at fradrags-satserne for kørsel i egen bil og befordring mellem hjem og arbejdsplads for 1986 ændres under hensyntagen til forhøjelsen af energifgifterne, på trods af at satserne er fastsat under forudsætning af et vist forventet fald i energipriserne.

Endelig har regeringen gennem sin nedskæringspolitik begrænset befolkningens muligheder for at spare på energiregningen.

Det gælder også mulighederne for at skifte fra privatbilkørsel til kollektive transportmuligheder.

Nedskæringerne af bloktilskuddene har forringet mulighederne for at udbygge den kollektive trafik, og det forslag om en yderligere beskæring af tilskuddene til kommunerne i 1986 og 1987, der indgår i regeringsindgrebet, vil kun gøre ondt værre.

De mennesker, der bor i private udlejningsejendomme, kommer også til at bære den fulde afgiftsbyrde, fordi regeringen har fjernet tilskuddet til isolering.

På samme måde har regeringen forringet mulighederne for, at befolkningen i de områder, hvor der hverken kommer fjernvarme eller naturgas, kan spare på energiregningen, ved gang på gang at stemme imod socialdemokratiets forslag om at afsætte flere penge til vedvarende energi.

Socialdemokratiet må derfor afvise regeringens forslag.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men kan stemme for de stillede ændringsforslag.

I en anden social sammenhæng kunne mindretallet støtte de foreslåede afgiftsforhøjelser. Men på baggrund af regeringens brutale nedskæringer over for modtagere af sociale ydelser og den hårde indkomstpolitik over for flertallet af lønmodtagere samtidig med, at selverhvervende, kuponklippere og højere funktionærer har fået uset store indkomstforhøjelser, kan mindretallet ikke medvirke til at lægge nye byrder på de grupper, der i forvejen har betalt så rigeligt.

Mindretallet har noteret sig, at regeringen hævder, at hensigten med afgiftsforhøjelser kun er at sikre, at fald i importpriserne ikke

slår igennem i forbrugerpriserne, men har samtidig hæftet sig ved, at regeringen ikke har kunnet dokumentere, at afgiftsforhøjelserne kun får den virkning. Mindretallet har derfor stillet ændringsforslag om, at afgiftslovene tages op til revision, hvis priserne viser sig at stige.

Et *tredje mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) Den foreslåede ændring af § 1 affattes således:

»§ 1. Der svares en afgift til statskassen af benzin efter følgende satser, jfr. dog stk. 2:

a. af blyholdig benzin 301,5 øre pr. liter. b. af blyfri benzin 226,5 øre pr. liter.

Stk. 2. Af blyholdig benzin udgør afgiften i perioden fra den 1. januar 1986 til og med den 28. februar 1986 251,5 øre pr. liter. I perioden fra den 1. marts 1986 til og med den 30. juni 1986 udgør afgiften 276,5 øre pr. liter.

Stk. 3. En blanding af benzin og andre varer er afgiftspligtig som benzin, hvis blandingen er anvendelig til drift af motorkøretøjer.«

Af et *mindretal* (SF):

Til § 2

2) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Såfremt forbrugerprisen på benzin den 1. marts 1986, den 1. juni 1986, den 1. september 1986 eller den 1. december 1986 overstiger forbrugerprisen pr. 1. oktober 1985 med mere end 5 pct., fremsætter ministeren for skatter og afgifter forslag til revision af loven.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ved en større afgiftsdifferentiering øges incitamentet til anvendelse af blyfri benzin. Under forudsætning af, at salget af blyfri benzin udgør 20 pct. af det samlede benzin-salg, vil forslaget indebære en mindreindtægt på ca. 200 mill. kr. i forhold til lovforslaget.

Til nr. 2

Ifølge regeringens oplysninger er hensigten

med afgiftsforhøjelsen ikke at forhøje forbrugerpriserne, men alene at undgå, at fald i importpriserne slår igennem i forbrugerpriserne. Derfor foreslås indsat en revisionsbestemmelse i loven, så ministeren forpligtes til at fremsætte forslag om en justering af afgiftssatserne i overensstemmelse med regeringens erklærede hensigt, hvis udviklingen i forbrugerpriserne forløber anderledes end forventet af regeringen.

Hagen Hagensen (KF) nfm. Collet (KF) Houe (KF) Fogh Rasmussen (V)

Birthe Rønn Hornbech (V) Bente Juncker (CD) Dohrmann (FP)

Arne Bjerregaard (KrF) Jytte Hilden (S) Sonja Mikkelsen (S) Lohmann (S)

Lykketoft (S) Stavvad (S) fmd. Tastesen (S) Rahbæk Møller (SF) Thoft (SF)

Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne VS og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

**Nogle af udvalgets spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter
og dennes svar herpå**

Spørgsmål 27:

Hvor stort et fald i forbrugerpriserne skønnes det allerede skete – men endnu ikke for forbrugerne konstaterede – fald i importpriserne at medføre for de enkelte energiprodukter, jfr. svaret på spm. 11?

Spørgsmål 28:

Under forudsætning af, at de faktiske fald i importpriserne slår fuldt ud igennem, hvor meget vil forbrugerpriserne for energiprodukter da stige/falde efter indførelse af afgifter?

Svar på spm. 27 og 28:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 29, er dollarkursen fra december 1984 til

Benzin blyholdig	+ 42 øre/l
Benzin blyfri (uden afgiftsstigning)	+ 49,5 øre/l
Gas- og dieselolie	+ 138 kr./1000 l
El	+ 0,23 øre/kWh

Dollarkursen og råolieprisen kan meget vel falde yderligere ud over det allerede konstaterede.

Spørgsmål 29:

Der ønskes en oversigt over dollarkursen måned for måned i 1984 og 1985.

Svar:

I nedenstående oversigt er anført kroner pr. 100 enheder for US-dollars.

1984		1985	
Januar	1016,44	Januar	1132,08
Februar	986,73	Februar	1178,05
Marts	951,13	Marts	1182,91
April	970,41	April	1105,96
Maj	1006,43	Maj	1118,43
Juni	1006,36	Juni	1099,56
Juli	1040,93	Juli	1048,29
August	1052,76	August	1009,90
		September	1030,20
		Pr. 15. oktober	964,30
		Pr. 15. november	945,50
		Pr. 6. december	915,50

6. december 1985 faldet med knap 18 pct. Heraf udgør faldet for perioden september til december 1985 alene 11 pct.

Med et fald i dollarkursen på knap 18 pct. kan man, jfr. tabel 3, beregne, at benzin vil falde 49,5 øre/l, gas- og dieselolie 443 kr./1000 l og elektricitet 4,5 øre pr. kWh ved det nuværende afgiftsniveau. En del af dette prisfald er allerede slået igennem på forbrugerpriserne. Det er usikkert, hvor stort fald i forbrugerpriserne der endnu vil komme på baggrund af det allerede konstaterede kursfald på dollar i den senere tid.

Såfremt kursfaldet i dollaren på 18 pct. i perioden december 1984 til 6. december 1985 slår fuldt ud igennem på forbrugerpriserne, vil disse ændres således efter afgiftsjusteringen:

Spørgsmål 32:

I forbindelse med forslagene om energiafgiftsforhøjelser henvises til faldet i energipriser, men hvor solidt er dette fald?

Spørgsmål 33:

Hvilke skridt vil regeringen tage, hvis den kommende tid viser stigninger i dollarkurs og/eller i energipriser?

Svar:

Som led i den langsigtede energipolitik og for at begrænse energiimporten har regeringen foreslået, at energiafgifterne forhøjes gradvis i løbet af det kommende halve år. I 1986 vil merprovenuet, inkl. moms, udgøre ca. 2,9 mia kr. Afgiftsforhøjelserne modsvarer stort set kun det fald i energipriserne, som allerede er konstateret siden marts. Dette fald udgør knap 5 pct. I løbet af samme periode har der været en almindelig prisstigning (klart lavere end i de foregående år og i et faldende tempo). Selv om afgiftsforhøjelserne alle gennemførtes nu, ville energipriserne således siden marts være steget mindre end de øvrige forbrugerpriser.

Dertil kommer, at de seneste måneders fald i olieprisen målt i dollar og i dollarkursen ikke er slået fuldt igennem på de danske priser. Midt i september var dollarkursen 10,56, og i dag er den ca. 9,15. Der er således tale om, at én dollar nu koster næsten halvanden krone mindre end for godt to måneder siden. Et dollarfald på 1 kr. antages at medføre et fald i energipriserne på ca. 4 pct. Det må således forventes, at energipriserne fortsat vil falde i de kommende måneder.

Så langt så godt, kan man sige. Men er der ikke en risiko for, at dollarkursen og energipriserne på et senere tidspunkt bevæ-

ger sig den modsatte vej?

Hertil må svares, at selvfølgelig er der en risiko for, at disse og andre uheldige bevægelser i den internationale økonomi på et eller andet senere tidspunkt vil belaste den danske økonomi, hvorved dansk økonomi vil være i en ny situation, som må kræve nye overvejelser. Det forekommer imidlertid ikke særlig sandsynligt. Der kan i den forbindelse henvises til, at internationale iagttagere, f.eks. i OECD og Det internationale Energiagentur, ikke har forventninger om et opsving i energiprisudviklingen i stigende retning, men faktisk anses en svagt vigende tendens for det mest sandsynlige for resten af indeværende årti. Hvad angår dollarkursen, vil det også være meget svært at finde iagttagere, som anser en stigning i dollarkursen for mere sandsynlig end et fald. Også her skønnes det at være den fremherskende opfattelse, at der fremover vil blive tale om et vist fald i dollarkursen, bl.a. fordi der endnu har været for kort tid til, at den enighed, der blev opnået mellem de fem store industrilande i slutningen af september om en større hensyntagen og samstemmighed i den økonomiske politik, har kunnet føre til en mere balanceret udvikling i verdensøkonomien, herunder en lavere dollarkurs.

Men, som det blev nævnt ovenfor, skulle – mod forventningerne – dollarkursen og/eller energipriserne vise stigninger igen eller andre uheldige tendenser vise sig i den internationale økonomi, da må regeringen – som led i den almindelige overvågning af den økonomiske udvikling – overveje situationen og udviklingstendenserne, herunder vurdere, hvilke tilpasninger af den løbende økonomiske politik der kan komme på tale, herunder selvsagt, om der er basis for at nedsætte energiafgifterne.

**Oversigt
over
udviklingen i forbrugerpriserne (forbrugerprisindeks)
for visse energiprodukter
1980 = 100**

	Benzin ¹⁾	Flydende brændsel til opvarmning	Fjernvarme ²⁾	El	Gas ³⁾	Forbrugerpriser i alt	Energipriser i alt ⁴⁾
1980	100	100	100	100	100	100	100
1981	118	126	143	130	118	111,7	126,9
1982	129	143	172	145	133	123	143,7
1983	131	140	180	147	147	131,5	145,4
1984	133	147	179	134	140	139,8	145,6
jan. 1985	131	149	185	140	136	143,5	147,6
feb. 1985	131	154	185	140	137	144,4	141,2
marts 1985	137	165	187	140	137	145,4	154,9
april 1985	139	163	187	140	137	146	154,9
maj 1985	142	154	187	140	137	147	153,0
juni 1985	141	144	147	140	137	147	144,4
juli 1985	139	144	189	140	137	147,4	148,8
august 1985	134	141	189	141	137	146,2	146,8
sept. 1985	130	142	189	141	137	147	145,9
okt. 1985	129	148	190	141	137	147,4	147,7

1) Benzin og olie til transport.

2) Kul m.v., fuel og fyringstjære afsættes ikke direkte til forbrugerne. Afgifterne belaster fjernvarme- og kraftværkers varmeleverancer efter brændselsforbrug.

3) Her i LPG.

4) Udregnet med vægtfordeling april 1984.

	Nuværende afgifter (punktafgift + moms heraf)		Afgift (punktafgift + moms heraf) pr. 1. januar 1986		Afgift (punktafgift + moms heraf) pr. 1. marts 1986		Afgift (punktafgift + moms heraf) pr. 1. juli 1986	
	I pct. af forbrugerpris	I pct. af importpris	I pct. af forbrugerpris	I pct. af importpris	I pct. af forbrugerpris	I pct. af importpris	I pct. af forbrugerpris	I pct. af importpris
Benzin, alm. ...	46	127	48	141	51	155	53	169
Benzin, blyfri .	46	⁴⁾	46	—	48	—	51	—
Gas- og dieselolie	12	22	16	29	19	37	19	37
Fuelolie	¹⁾	36	—	47	—	60	—	60
Elektricitet....	24	²⁾	27	—	27	—	27	—
Kul.....	³⁾	35	—	60	—	60	—	86
Autogas	16	39	19	47	19	47	19	47
Flaskegas	9	21	14	35	14	35	14	35

1) Fuelolie afsættes normalt ikke til forbrugerleddet, men anvendes til el- og varmeproduktion samt i industrien, der ikke er belastet af afgiften.

2) Importpris for elektricitet svinger stærkt over tid og for oprindelsesland.

3) Kul afsættes normalt ikke til forbrugerleddet, men anvendes til el- og varmeproduktion samt i industrien, der ikke er belastet af afgiften.

4) Der er ikke oplysninger om importpris for blyfri benzin.

Ændring i dollar-kurs pct.	Ændring i råoliepris udtrykt i \$ pct. ¹⁾	Ændring i forbrugerpris for blyholdig benzin		Ændring i forbrugerpris for blyfri benzin		Ændring i forbrugerpris for gas- og dieselolie		Ændring i forbrugerpris for el ²⁾ 3)	
		Ved nuværende afgift øre/l	Ved ny afgift øre/l	Ved nuværende afgift øre/l	Ved ny afgift øre/l	Ved nuværende afgift kr./1000 l	Ved ny afgift kr./1000 l	Ved nuværende afgift øre/kWh	Ved ny afgift øre/kWh
÷ 10	0	÷ 27,5	+ 64,0	÷ 27,5	+ 33,5	÷ 246	+ 59	÷ 2,5	+ 1,77
÷ 20	0	÷ 54,9	+ 36,6	÷ 54,9	+ 6,1	÷ 492	÷ 187	÷ 5,0	÷ 0,73
÷ 30	0	÷ 82,4	+ 9,1	÷ 82,4	÷ 21,4	÷ 738	÷ 433	÷ 7,5	÷ 3,23
÷ 10	÷ 5	÷ 41,2	+ 50,3	÷ 41,2	+ 19,8	÷ 369	÷ 64		
÷ 20	÷ 5	÷ 68,6	+ 22,9	÷ 68,6	÷ 7,6	÷ 615	÷ 310		
÷ 30	÷ 5	÷ 96,1	÷ 4,6	÷ 96,1	÷ 35,1	÷ 861	÷ 556		
÷ 10	÷ 10	÷ 54,9	+ 36,6	÷ 54,9	+ 6,1	÷ 492	÷ 187		
÷ 20	÷ 10	÷ 82,4	+ 9,1	÷ 82,4	÷ 21,4	÷ 738	÷ 433		
÷ 30	÷ 10	÷ 109,8	÷ 18,3	÷ 109,8	÷ 48,8	÷ 984	÷ 679		
÷ 10	÷ 15	÷ 68,6	+ 22,9	÷ 68,6	÷ 7,6	÷ 615	÷ 310		
÷ 20	÷ 15	÷ 96,1	÷ 4,6	÷ 96,1	÷ 35,1	÷ 861	÷ 556		
÷ 30	÷ 15	÷ 123,5	÷ 32,0	÷ 123,5	+ 62,5	÷ 1.107	÷ 802		

- 1) Ændringer i råolieprisen slår ikke direkte igennem med samme pct. på de raffinerede produkter, men på længere sigt vil ændringen næsten slå fuldstændig igennem.
2) På længere sigt må det antages, at et fald i råolieprisen også vil give mindre kulpriser.
3) Beregnet ud fra kulforbrug ved produktion af strøm på rene kraftværker.

**Oversigt over
udviklingen i forbrugerpriserne (forbrugerprisindeks)
for visse energiprodukter
1980 = 100**

	Benzin ¹⁾	Flydende brændsel til opvarmning	Fjernvarme ²⁾	El	Gas ³⁾	Forbrugerpriser i alt	Energipriser i alt ⁴⁾
Jan. 1984	128	146	178	133	149	135,6	143,6
feb. 1984	133	150	178	133	148	137,1	146,4
marts 1984	132	145	177	133	147	137,6	144,3
april 1984	132	144	177	133	141	138	143,8
maj 1984	132	144	177	133	141	139,4	143,8
juni 1984	135	146	178	133	141	140,2	145,5
juli 1984	134	142	179	133	141	139,9	144,1
aug. 1984	133	142	179	134	141	140,5	144,3
sept. 1984	135	147	180	134	138	141,5	146,6
okt. 1984	130	151	180	134	132	142,1	145,9
nov. 1984	136	153	181	135	132	143,1	148,7
dec. 1984	132	149	181	135	132	142,8	146,2

1) Benzin og olie til transport.

2) Kul m.v., fuel og fyringstjære afsættes ikke direkte til forbrugerne. Afgifterne belaster fjernvarme- og kraftværkers varmelieferancer efter brændselsforbrug.

3) Heri LPG.

4) Udregnet med vægtfordeling april 1984.